

Narodni list.

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest tielo bez kosti!“

Br. 1.

Volosko-Opatija u četvrtak 3. siječnja 1901.

God. II.

Očitovanje.

Fiducijarom u Voloskom: Ja podpisani Dr. Matko Laginja, advokat u Puli, kandidat pete kurije za Istru, želim, da gospoda fiducijari, navlastito oni od sekcije Rukavac i od občina Veprinac, Mošćenice i Lovran, doznaju i vide prije izbora od 3. januara 1901. ovu moju izjavu, kojom očitujem, da je bezsramna laž i varanje naroda, ako se govori, da ja hoću da prodam Istru pod Hrvatsku. To ne samo da meni nije nikad bilo ni na kraj pameti, nego svaki pametan zna, da ja nemorem toga učiniti sve kad bi i htio. — Istina pak je, da ja nikada nisam zatajio ni neću zatajiti moj hrvatski aliti slovinski materinski jezik, nego hoću da taj naš narod dobije u Istri jednako pravice, koje ima narod i jezik talijanski. To neka gospoda fiducijari znaju prije glasoavanja, da se pred narodom danas sutra nijedan od njih nebuđe mogao izpričavati, da od mene nije bilo nikakove izjave proti toj narečenoj prodaji Istre pod Hrvatsku.

Pula, 31. decembra 1900.

Dr. M. Laginja.

Polag registra ovjerenjstva br. 332 sasvjedoči se, da je gosp. Dr. Matko Laginja ovomu sudu poznat, predstojeće očitovanje vlastoručno potpisao.

C. k. kotarski sud ođjel VI.

Pula, 31. decembra 1900.

Jerlunc, c. kr. kancelist.

Toliko doktor Laginja. Mi smo pak z naše strani napisali jedan list, kega smo poslali nekem fiducijarom z Rukavca, Veprinca, Lovrana i Mošćenice. Mi smo to storili, da ovršimo svoju dužnost, tako da nas već neće nijedan moć spodbadati, da nismo ljude na pravo vreme gledali odvratiti od zla, va ko bi ga oteli zapejati Talijani. Mi smo odlučili da ta list štampamo od besedi do besedi va današnjem „Narodnem liste“.

Pročitajte ga i Vi.

Fiducijarom občina Lovran, Mošćenice, Veprinac i onim sekcije Rukavac!

Evo nas još jedan put k Vam s ovim pismom, da se s Vami morda za zadnji put sporazgovorimo. Neka Vam ova naša beseda ne bude nemila, toliko manje, ča je to beseda ljudi Vašega roda, Vaše krvi, Vašega jezika. U kratko, to je beseda ljudi, ki su Vam najbliži po srcu, beseda je to Vaše po Bogu i po rodu braće.

A mi se s ovim pismom još jedanput obraćamo za to na Vas, da Vas spametimo na ono zlo, ko celemu našem narodu v Istre pripravlja naš i Vaši

neprijatelji Talijani, i još ćemo da Vas spametimo i to, da su ti naši i Vaši zakleti neprijatelji Talijani odabrali upravo Vas, da nas s Vašom pomoći sveh skupa zatara, da nas pogube na duše i na tele.

Na 3. jenara dojdućega leta zovu Vas ti naši zakleti neprijatelji Talijani na Volosko, da tamo date svoj glas čoveku njihova roda — Talijancu Bennati.

Koj se pomoći morete Vi nadat od tega Talijanca? Ki je on? Odkuda je on? Ki su bili njegovi stareji? Talijanski agitatori Vam govore, da je Bennati Istrijan. To ni istina. Bennati je živi Talijan, Bennati je pravi Talijan, njegovi su stareji pred malo let prišli v Istru iz Italije, Italija je njihova domovina. A i sam Bennati, kega bi Vam oteli dat za zastupnika, on sam, kada misli na svoju domovinu, on ne misli na Istru, nego na Italiju. On je već bil i pod procesom radi tega, ča je govoril proti našem cesarstvu, a ni ni leto dan, da je pred puno naroda rekao, da je trejset milijuni Talijani vavek pripravno da do potrebi skoči na pomoć Talijanom v Istre. I takovega čoveka bi sada oteli Talijani poslat va Beč, a zač ga ne moru sami poslat, oteli bi, da njim ga Vi pomorete zibrat.

I do sada su hodili neki talijanski deputati va Beč, pak Vas pitamo, ko dobro su Vam ti ljudi va sve to vreme učinili? Ko dobro Vam je storil on Bartolić, kega su Vam Talijani zadnji put stavili za deputata?

A i naši su deputati hodili i do sada va Beč, pak pitamo Vas malo da nam rečete, ko zlo su Vam oni storili? Kakovu škodu Vam je storil on naš doktor Laginja? Nego Vi pitate: Ko dobro nam je on storil? Pogledajte malo va protokoli od sjednic bečkoga parlamenta, pak čete onde nać, ča je sve ta čestiti gospodin govoril i delal za Vas, za Vaše dobro, za Vašu sreću! A zač je doktor Laginja sve to delal? On je to delal za to, zač Vas dobro pozna, zač zna ča Vas muči, ča Vas tišči. On se je rodil tu mej Vami, mej Vami se je zigojil i zrasal, pak mu se srce, ono njegovo dobro sree para od boli, kada Vas vidi, kako Vas Talijani muče, kako Vas Talijani proganjaju, kako gledaju da Vas osiromaše i hite na pekljarski šćap. To on sve zna, zač je učen čovek i zač dugo vidi, i zato on i nastoji, da Vas za vreme oslobodi od zla, da oslobodi od zla Vas i Vašu dječicu.

Fiducijari, braćo! Postavite ruku na srce i recite, birate Vi toga Bennati po svojoj duše, po svojoj savjesti, po svojem uvjerenju? Ne, Vi ga birate zato, zač Vam ga preporučuju Talijani, ki bi

od Vas oteli dobit nekoliko glasi, s kim bi oni mogli va Beč poslat onega Bennati, ki bi otel celemu svetu dat razumet, da je Istra talijanska zemlja, i za to da ima Italija na nju sve pravice.

Fiducijari, braćo! Na 3. jenara dojdućega leta pozvani ste. da date svoj glas za zastupnika va bečki parlament. Još Vas jedan put i to za zadnji put opominjemo, ne poslušajte glasa plaćenih Talijanaša, koji ne gledaju drugo, nego kako bi Vas zatrli, poslušajte raje glas svoje braće, drugih fiducijari, kih će na oni dan prit na Volosko triput više nego Vas, da glasuju za otea našega, za našega dobroga doktora Laginju. Pošteni su to ljudi, tvrdi i čvrsti, puno njih oteli su Talijani kupit, ali oni se nisu dali, jer im je više stalo do poštenja nego do Judinega zlata.

Fiducijari, braćo! 3. jenara je blizu, promislite dobro, ča čete storit. Neka Vas nije strah talijanske pretnji, mi Vam dajemo poštnu besedu, da Vam se s nijedne strane ne će niš dogodit, dapače moremo Vas sigurat, da će svaki od Vas nać puli nas va svakem momente prave, istinske i bratske pomoći i ljubavi.

Fiducijari, braćo! Učinite ča Vam srce govori i nać Vas srce vuče, a kamo čete da Vas srce vuče, ako ne na stran, kade smo svi mi, rođjena Vaša braća. Tu puli nas i s nami Vi ste više nego doma, budite zato vavek s nami, da skupno i složno obranimo ovu našu zemlju od zakletega nam neprijatelja Talijanca, budite s nami i sada, kada je ta naša mila i rođjena zemljica va najvećoj pogibelje iliti perikule.

Fiducijari, braćo! Lepo je i častno ljubiti domovinu, a još je lepše i častneje branit tu dragu majčicu ljudu. A Istra je naša mila majčica domovina, u njoj ima puno ljudi, ki govore jezik kakov je i naš, a ti su ljudi od vavek mučeni i tlačeni od Talijani. Doktor Laginja bi rad tem ljudem pomoć, on bi rad pomoć svojoj nesrećnoj braći, zač doktor Laginja tu svoju nesrećnu braću od svega srca ljubí.

Fiducijari! Doktor Laginja je Vaš čovek, dajte svoj glas njemu, Vi čete s tem učinit i častno delo, a tega lepega i častnega dela te se spamećevat i Vaši vnuki, a i Vi čete se ga spamećevat s radošću i onput, kad Vam bude prišla Vaša zadnja ura! Čete, tako nam Bog pomogal na skrajnem hipe našega života!

I s tim Vam na početke novega stoljeća mi želimo svako dobro i obilje božjega blagoslova! Zdravi bili!

Popisija.

Na dva ovega meseca počela je popisija na vanjskih komuneh. Obćine poslale su više ljudi, da tu popisiju va pojedinih obćinah obave. Dužnost je teh ljudi, da ta posal po zakone obave i na način, kako njim je bilo zapovedeno na kapitanate. Kod popisije ima svaki da povede više stvari, a mej temi i zajik va kem svojemi doma govori. Buduć ni va našeh vanjskih obćinah nijednega furešta, ki bi govoril drugi nego naš domaći hrvatski zajik, zato moraju svi naši kmeti reć kumisarom, ki imaju obavít popisiju, da govore hrvatski zajik. Ako ki reće da govori talijanski, bit će zapisan za Taljana, pak te onputa Talijani reć, da v Istre bivaju samo Talijani, potem da je Istra talijanska provincija i da mora prit pod Taliju, kade ljudi od glada umiraju. Za to neka svaki pazi, da kumisarom od popisije reće da on i njegova družina govore doma hrvatski i tako da neka napiše.

Prerano talijansko veselje.

Va Pule izhaja nekakov talijanski list ki se zove „Popolo Istriano“, ma kemu bi više pristalo ime „Popolo Zuceon.“ Ta list va svojem predzadnjem broje pišuć od izbori za bečki parlament govori, da, buduć te bit ov put zibrani četiri talijanski deputati a jedan naš, naša hrvatsko-slovinska stranka mora zapret računí, položít oružje i priznat da je Istra talijanska zemlja i da v Istre ni drugega naroda ni zajika nego talijanski a Slavinci da su njegoví sluge. Tako vidite piše list okol kega se kupe najbolji prijatelji našeh maćjeh kaporioní, ljudi ki su na 17. pasanega meseca Krstića va Pule na ramene nosili samo da ga počaste ča je je na ovom kapitanate del našega puka smutil i zápeljal, da bira najvećega neprijatelja našega roda i zajika, doktora Benatti.

Nego, „Popolo Zuceon“ se malo prerano veseli. I ako bude ovega puta samo jedan naš deputat šal va Beč ni za to još naš narod v Istre propal. Se spamećujete gospodo Talijani kako vas je febra tresla leta 1873 kada je prvi put bil zibran za deputata naš čovek, dični naš D.r Dinko Vitezić? Se spamećujete kako ste se jadili kako ste zubi škripali kad je naš Vitezić va bečkem parlamente počel grmet da v Istre je većina našega naroda pak da Talijani mu nedaju nikakove pravice zač da imaju skare i sukno v rukah. I od 1873. leta počel se je naš rod u Istre budít odpirat oće i razumet, da

kada plaća franjki i kada služi cesaru mora imati neke pravice ke su mu zakonom garantovane i ke mu Talijani neće da daju. Naš rod je uvidel da ne more već naprvo bit talijanski šćavo.... I občina za občinom počela je v Istre prihajat v ruke našega kneta i kad je naš narod svoje občine dobil v ruke počel je ločit sve one ljute rane ke su občinam bili Talijani zadali skroz leta i leta.

Malo po malo naš rod je pomogal se i okrepil, tako da sada već ni pogibelji da bi se naš rod i zajik v Istre mogli zatrt premda Talijani svom silom na tem delaju.

Da je pak sada talijanska iredentska stranka v Istre predbila silom, prevarstvom i ljudnim novcem i izdajstvom nekeh prodanac i propalic to nas ne more ni ne sme prestrašit. Ako pomislimo da su Talijani potrošili najmanje pedeset tisuć fiorini za ovi izbori, da su na Puljštine sleparili na sve moguće načine, da su kupovali glasi kako i krompir i da je radi teh sleparij puno njih pod iztragom, kad promislimo, da je na zapadnoj Istre naš puk do grla zadužen pul Talijani i da mora al s Talijani glasovat al grunat zgubit, tada va istinu moramo sudit da je čudo i velo čudo, da je va petoj kurije bilo zibrano toliko našeh fiducijari. Nogo sleparstvom more se delat nekoliko vremena, pak onputa navadno sleparija presede. Tako će i v Talijanom dogodit. Bog je pravedan on ne plaća svake subote, pak će i talijanskemu sleparstvu učinit kraj, a kad Talijani nebudu mogli već sleparit onputa su za sve veke vekom propali. Narode moj, u višnji srca! Ti se boriš za tvoje pravice za tvoju narodnost i tvoj zajik koga bi Talijani hteli zatrt. Tvoja borba je poštena i Bogu draga zato budi čvrst i uveren, da ćeš va kratko vreme predobit, samo se ne daj varat od Talijanskeh plaćeniki od ljudi ki su poštenje, obraz pod ного hitili i kako Juda Isusa, zatajili i izdali svoj rod i zajik!

Četiri i jedan.

Krstić va svojoj „Mačjoj sloge“ od 15. o. m. piše: Laginja će propast va petoj i četvrtj kurije, a mi (Talijani) ćemo imet četiri a Hervati jenega deputata. — Po njegovom ta deputat bi moral bit — to se već razume — peto kolo. Nego čujte ovu drugu. Na 27 otopra ovoga leta je Krstić pisal va svojoj „Mačjoj sloge“ da će njegova stranka stupiti va izbornu borbu sasna samostalno, to će reč, da neće ni za hrvatsku ni za talijansku bandu, a na 15 decembra kada ga je već strah pasal, da bi ga njegovi ljudi mogli za račun pitat, zač su već zibrani svi fiducijari, piše Krstić, da će imet njihova stranka to je talijanska četiri, a istarsko-hrvatska samo jenega deputata. — Mi mislimo, da moru sada i slepi videt, ča smo mi vavek govorili — naime da Krstić dela za Talijane proti našoj krvi. Ki još sada ne vidi, tegu je Bog slepoučn kaštigal. Nego neka znaju svi mački, da ako i poje samo jedan naš deputat va Beč, zato neće bit našem hervatsko-slovinskemu rodu v Istre ni bolje ni huje. Mi znamo to, da će on naš jedun zastupnik našemu puku više koristit, i da će više storit za njegovo dobro, nego tisuće talijanskeh deputati, zač Talijani nimaju ni srea ni duši za naš puk; oni bi samo Talijanu pomogli, a naša krv neka pogiba. Od kada talijanski deputati sede va bečkem parlamentu, nezna se, da bi kada ni besedi sprogovorili za dobro našega puka. — Ako nam ne verujete, ćemo Vam dokazati s protokoli od sešuti, ke su bile gore. La-

ginja pako i Spinčić su se leta i leta trudili da hite dolo ežoner, ki je kako mora tišdel istarskega kneta, i samo njim se mora za hvaliti, ako se je ežoner dolo hitil. Ako ne verujete, pitajte ministri va Beče, pitajte Campitella, ki Krstić plaća.

Naš deputat, ako i bude samo jedan, će više puku istarskemu koristit, nego svi talijanski. Ter, za božju volju, Talijani vam nezaju va parlamente ni usta odpret, pak ćete, da vam pomoru! Najbolje bi bilo, da ih va kakovu vetrinu spravite, i to jenega Rukavčani, drugega Veprinčani, tretrega Lovranci, četvrtrega Mošćeničani, pak da ih lepo svaki dan na place gledate, da vidite svaki ono, ča ste po silo hteli imet: Ja vam garantiram, da bi vam drugi put pasala volja zibrat takovi deputati. Nego to ni još niš — valja da znate, da te vam oni sada va svi foji stavit, da buduć su bili u Istre zibrani 4 deputati Talijani, a jedan od našega jezika, da je Istra čisto talijanska zemlja, i da Italija ima na nju svi diriti, da ju dobije za se. Ste razumeli, čuki?

Kako nas Talijani glade!

Već se je više puti govorilo, kako Talijani, al ćemo reč junta, gospodari s našim mukum. Kada je ono jedan put bil samo kaser neki Rigo, znal je tako lepo must kasu oti provincije, da je ž nje va nekoliko bit zimazal niš manje od 80 tisuć furenti. Kako je on to mogal storit, pitamo mi. Lahko bože sveta, aš oni, ki su bili postavni da mu paze na prsti, nisu puno okoli njega glavi razbijali, aš je bil Talijan, a mi svi znamo, da vrana vrane neće oka izključvat. Kada se je pak od te kradnji govorilo va sabore aliti dijete va Poreča, znate ča je rekal predsednik, stari Kampitelič? Da mu je jako žal, da se je to travinjalo, nego da to neće očutit naša provincija, ni oni ki plaćaju franjki. Jezero vrazi, to jih mora bit lepi kupac negde naslagano, kada neće Istra očutit teh pokradenih 80 tisuć furenti. Nam bi drago bilo, da je temu tako, nego mi znamo, da kada ko naše selo pita hrvatsku školu, ontrat govore Talijani, da je Istra siromašna, pak da toliko nepremore. Spametimo se samo, kako su težko i mučno sagradili školske kuće Brežčani, Poljanci pak i Zamečani, pak va njih su njim par let škukali miši, prej nego njim je junta poslala učitelja, aš se je vavek zimala, da ga nima s čem plaćevat. A koliko bi se bilo moglo plaćat učitelji s onemi tisućami, ke je Rigo pokral, a?

Kada je goveren odprl va Pazine hrvatski jinažij, ki nam je bil potreban kako svakidanj kruh, skočili su valje Talijani svojom juntum, pak su za artu va Pazine oprli talijanski jinažij. Ča njim ga je bilo potreba, kad imaju jednega va Kopre, a drugega va Trste? Pak znate, ljudi božji, koliko ta njih jinažij košta Istru? Preko 30 tisuć furenti na leto, a još će ta špendija leto za letom vavek krešit. Ne mislite, da ga sami Talijani plaćaju! Aj bo. Cela Istra, to će reč, da ga plaćamo i mi.

A koliko pak oni potroše, kada su izbori po Istroj? Vidite samo ovo leto za zadnji izbori da su potrošili preko 50 tisuć gotoveh furenti, od keh da je i Krstić dobil svoj del. A čigovi su bili ti beči?

Viste, moji dragi ljudi, kada su kakovi izbori, to vam junta pošilje naokolo na stotine i stotine za puti, cesti, mesti, šterni i drugo, samo da ohoča puk, pak da glasuje za Talijana, a drugi put moraš ju prosit na koleneh, stišnjajimi rnkami, ako će ti vrec kakovu mrvicu s gospodskega stola. Tako je poslala pul oveh zadnjeh izbori županu od Rukavca i Zvoneč 9 stotin krun za popraviti puti, pak je još obećala i druge pomoči, to se zna, ako budu ove županije glasovale za Benaticu. Mi vam pak znamo povedet, da je občina kastavska samo ovo leto potrošila za puti po Rukavašćine preko 17 tisuć krun, a malo v Zvoneč preko 1 hijadu krun. A, vidite malo?

Brate, ni čudo, ne, da nam svako leto kreše plaćila. Pak još i one nesrečne školske tasi! Kako se je govorilo ovi dnji va razprezentance va Kastve, pita junta samo ovu občinu niš manje nego 13 tisuć f stot krun

školske takse za tekuce leto, prez zastanega od prvoh let, a za buduce leto pita pak drugeh 14 tisuć 5 stotin krun. A to je lepa svotica, ča ne? Ti beči gredu va Poreč, a s Poreča trebada kamo jih vetar zanese. Stvar se razume sama po sebe, da te svoti neće moć splatit kastavski komun, kako ni mogal ni do sada, pak je već do sada stavila junta za plaćila školske tasi najprvo 24 pak 27 po sto adicionala. Sada će pak z vrhu tega navreć još adicional od 30 i 33 po sto. Vidite malo kakovo teško breme su te tasi za siromašnega kneta. A ki nam je to sve napekal? Nijedan drugi nego Bartolić i njegovi pajdaši — Talijani. Pak još ima ljudi naše krvi i našega zajika, ki bate za Talijani i kriče aviva Bartulić! Aj, da bi tužni znali, koliko jih gušta svaki aviva, bi raje trubac zaprt držali.

Dopisi.

Iz Poljan nam pišu Poljanke ovo pismo: Mi smo od serca zahvalne kumparu Pepiću, da je posal na dični „Narodni List“ od 20 ovoga meseca on list s Poljan. Nego vas svejeno molimo g. urednik da hite nam štampali ove četiri besedi na „Narodnem Liste, zač nas grdo peče sramota ku nam je Krstić storil, kada je pohvalil na svojoj „Pravoj Nesloge“ Poljanske ženi. Mi nećemo da ta sramot na nami ostane, pak zato prosimo Vas, da štampate ovo: Prošli su izbori prošla i kukanja, ni već tulenja, već ni čal: gić, gić-gro-gro- očeš krmka kupiti za mali dinar — vražja krv hrvatska, gić, gić... tuuuu... Pasala prodaja kršćanskoga mesa. Čete me pitat zač se je to tako na jedan put umirilo? Zato je to, zač se već ne ji, ni ne pije ala maka — al Bošketo. Ne bi nam bilo ni pol muke, da su samo naške vikali i strašili, al na sramotu njihju najvećega zlodeja delale su baš neke poljanske babetini. Govorimo samo za neke, malo ih je, ali te su kapace i vredne storit svaku porkariju i sten cele Poljane posradit. Pak da bi te znali ki njim je dal kuraja? Čule smo neki dan, da ih je Krstić pohvalil na njegovoj mačjoj nesloge. Mi ne čitamo takovi foji, zač znamo da ih štampuje izdajica našega hrvatskega naroda, al za osvedočit se prokurale smo tu krpelinu i našli smo na njoj crno na belen, da Krstić hvali sve Poljanke. Mi druge smo otele s koži skočit od jada i od sramoti. Ča ćemo, ča ne ćemo, bile smo već odlučile, da pišemo Krstiću neka imenuje one ženske, ke su zaslužile toliku slavu i čast od njega. Al smo se bizzo predomisile, zač bi bilo grdo od nas, da nauke pogledamo na čoveka, ki j' abandonal svoja nedužnu i zakonitu ženu, i ki pušća svoju dečicu svoju krv, da mu od glada poginu. Zato pak mi na našem „Narodnem Liste“ protestujemo proti onemu ča uns Krstić hvali na onoj njegovoj Krivoj Sloge. Mi bimo se štimale samo on puta, kada bi Krstić proti nam ča pisal. Ona hvala pak neka bude samo za one Poljanske ženi, ke su zaslužile tu čast od Krstića — te ženske neka znaju da j' to svedočila za nje od najgrije propalosti. Mi ih dobro poznamo još od nekada — vavek su bile niš koristi — pijanice, al takove pijanice, da su bile vredne z Regulnu popit po pune bačve vina — tancevale i vajale se i po blate i po gnoje, a ta šporak vitez vavek još drže. A da ste ih pak videli i čuli na dan votacioni. Uh! Bog nas očuvaj! Naši ljudi, hrvatsko istarske stranki pasali su već za rana doma trezno, mirno i lepo, kako Bog zapoveda, a oni talijanske stranke vičnuć tuleć i strašec onem našem, ki nete, da tute na on njihov rog. Na putu na Poljanah te Krstičeve pohvaljene ženske do 6 — do 7 njih — dočekale su te junake, ki su za Talijana votali. Lepo su bili najprvo tratani od teh žemskih sduplicom vina, a potle pak ženske od muških s vinom i s kafon, s rakijum i s ciprom e četera. Pile su još bolje nego muški tako da njim je jakost i spirit od tolikoga pića zela i ono još malo pameti ča su je imele. — Kako na kuntrat su lokale te madami. Ah to je fanjski, ča i Krstića pijača. Vikale su i drle se s muškemi, da su obe dragi ozvanjale i potezale su se i govorile jako,

jako grjusne stvari. Hodile su od oštarije do oštarije, držeć se zida — in šoma kako pijanice — tamo sve do pol noći i sten storile sven Poljanum najveći skandal, ča se ga more pomislit. Na kraje ovoga pisma poručujemo Krstiću, da slobodno hvali ovakove fanjske pijanice a ako pak nebi znal za imena teh ženskeh, neka se obrne na šioru Karl i ona će mu ih povedet. A nas drugeh neka pusti na mire, — on ni naš par — mi smo poštene ženi, pak zato i još jednaput protestujmo proti Krstičevoj hvali. Poljanke.

Iz Veprinca. Ovde je sredu 2. o. m. počela popisija. Pak se imćuje da se moraju popisat i kokoši pak se svako talijansko krubilo čudi kako vruga da će se morat i na kokoši plaćat za svem tem da su Talijani kod izbori predobili. Ala trubili i trubli Ja, ja sada komat te vam Talijani plaćila naprčevat kada ste njim dali svu moć i oblast v ruki. Već prvi dan popisije je neki Anton Gašparič počel puk puntevat, da neka ne pusti da se njihova imena pišu, ako ne talijanski, premda se po zakone moraju imena pisat kako su va krstneli knjigah plovanije. Dunke ča smo već tako dugo prišli da se imena moraju već samo talijanski pisat? A crna izdajnička pamet!

Talijanske podrepnice su pak tako naskale da je kumisar od popisije moral pustit sve i bežat ča. Kapitanat kemu se je sve to javilo i ki zna jako dobro, ki puk smućuje još ni proti smutljivcem dosada niš učinil. Tegu mi va istinu nemoremo razumet. Po celem svete oblasti gledaju da nebudu smutnji i da bude med narodom mir a ovde puli nas....

Iz Ferlanje. Neka mi nezemare ako se i ja mešam va njihovi posli od „Narodnega Lista“, ma moram njim reč, da se mi ovde va Ferlanje jako čudimo da taj lepi i dragi list nisu nijednemu ovamo poslali. Veći del našeh ljudi va Ferlanje su mački ma neka mi veruju, da te ni nikakovo čudo, zač mi ovamo nećujemo nikada druge besedi nego mačje laži. Krstić deli svoju mačju svem i svakemu i zabranil je našem ljudem, da nesmeju niš drugo štat nego njegovu „Mačju“. A ljudi bedasti misle da su njegove besedi sveto evanjelje, pak delaju sve ča će on. Mane se pak pari da ki će zant ča je istina ča je laž, da mora čut i jedno i drugo zvono. Zato mi je jako žal da niste k nam dosada poslali nijednega „Narodnega Lista“ (žal nam je da smo falili! Opazka uredničtva). Da su naši ljudi čuli kakovu pametnu besedu od našeh praveh demoradac seguro nebi bili verovali mačjem jeneralom. Nego žalostno je da k nam nijedan ne zahaja, ni da nam se nepošilje nikakovoga našega foja, kako da smo mi va Ferlanje na kraj sveta. Celo vreme pred izbori ni bilo nijednega puli nas ni s Kastva ni z Matulj ni z Rubetičan zvan sameh mačak, pak ni čudo, da su naši ljudi poverovali mačjem lažam, i storili čaj niš. Vi čete se smet ma ja Vam govorim istinu, da va Ferlanje skoro svi, veruju, da bi ih Spinčić i Laginja prodali pod Hrvatsku kako da su ljudi prašćici ale tovari ki se kupuju i prodavaju.

To su raztrubili Krstić i njegovi pajdaši, pak naši trubili va to veruju, kako da je sveto pismo, a ni ne promisle, da su mačji generali plaćeni od Talijana, da puk varaju i slepe.

Radi tega ni skoro nijedan s Ferlanje šal glasovat, zač s jedne bandi su se bali da te bit prodani pod Hrvatsku (a trubili!) a z druge bandi bilo ih je strah poč z mački, da ne bi delo zgubili. Ja bim Vam samo preporučil, da nekoliko „Narodnih listi“ pošaljete i va Ferlanje i da kadagador pridete z Vašemi prijatelji ovamo, da nam malo ča protumačite, pak čete videt da će senaš puk lepo oberut i spoznat će da je ono sve gola laž, ča mu Krstić i drugi talijanski plaćenici bleju.

Pišu nam iz Lovrana. Ovde je počela popisija ku je občina zručila Grossmanovemu sinu i nekemu Pegannu. Obadva se va ta

posal razumeju kako i mej postol, nego cđina lovranska za to malo mari. Njoj je samo za to, da ti dva popisu cell lovranski puk za Talijane. A ti dva te sigurno tako i učinit, premda va Lovransčine zvan Marina i još dveh trih, ni vragu tega Talijana, i čemo za seguro doživet, da će cell lovranski vanjski puk bit zapisan za Talijana. Mi se ne čudimo obćine da je ona popisuju zručila takoven mlajuhom. ki svaki hip imaju posta sudom, nego se čudimo kapitanatu, ki pusti, da ta znameniti posal obavljaju ljudi za keh se naprvo mora znat, da ga nete ni znat ni htet dobit i pošteno obaviti.

Našem ljudem pak na Lovransčine preporučujemo, da dobro pazu na prsti teh mlajuhu i da nam svaku nezakonitost, ku bi sto. li jave, da moremo naprvo poč, magari do Beča.

Mjestne vijesti.

Domaća zabava na Silvestrovo. Kako smo već va zadnjem broje našega lista spomenuli, bila je na zadnji dan leta va „Zore“ domaća zabava, ku nam je priredilo naše društvo „Lovor“. Naši vredni pjevači, keh je bilo jedno 30 sveh skupa, odpjevali su nam nekoliko pjesam tako lepo, da ih je bilo milina poslušat. Pjesmu „Bog i Hrvati“ morali su nekoliko puti ponovit, a kada bi svršili nju ale pak onu drugu našu lepu pjesmu „Lepa naša domovino“ va sale bi se zdignula toliko buka, da je bilo valje za oglušet. I pljeskanju i klicanju nikada kraja ni konca. A ljude je jako pjezala i pjesma „Predobri Bože“, ku je skomponil jedan naš domaći čovek — g. Brajša. Suze gredu čoveku na oči, kada poslušat tu lepu molitvu. Sve je bilo lepo, ali mane se čini, da su još najljepši bili oni dva kvarteta, osobito pak zadnji. To je bilo neč. Ma su tići i oni, ki su to pjevali. Gospoda Vahtari, Kuhar i onaj naš dragi Slavik, ki će nas, da ča tako ne, brzo pustit, to su upravo majstori. Čast svim pjevačem i njihovem vrednem predjedniku g. Juliju Miranu. A svaka čast i hvala i gosp. Antunu Gervaisu, dičnemu kapelniku društva. Čovek se upravo mora čudit, kako je on svoje pjevače u kratko vreme lepo izvježbal. Bravo g. Gervais — samo napred tako! — O pol noći — kako o pol noći — Bože moj! To se pjevalo, kmedijalo — a ča će, mladost — no! Ma se je čulo i pametneh. Osobito je govor veleuč. gosp. profesora Spincića važgal sve, ki su bili na zabave. Kada je finil, mi sleli sme, da će se sve srušit od pljeskanja. Onako se govori! A govori su i drugi dosta lepo, a lepa nam se parala i ona silka na pol noći, kada su naime deca s banderami v ruke navestili novo leto. Najzad se je zataucalo! Kamo ćete više! Slavnem odboru pak bimo preporučili, da u buduće malo više gleda na red, nego tega nam ni trebalo ni spominjat, zač smo doznali, da je odbor „Lorvora“ imel čera svoju sjednicu, pak da je mej ostalim priskrbel i to, kako će se na drugeli zabavah, ke te bit ovoga pusta, držat najljepši red. Tako valja!

Pjevanje va opatijskoj crekve. Već od nekoliko vremena pjevaju na kore va opatijskoj crekve sve sama mala školska deca, keh je tako lepo čut, da čovek misli, angeljici su to, ki tako lepo pjevaju crkvene pjesmice. — To govorimo mi, a tako suđe i gospoda stranci, ki prihajaju nedeljom i blagdanom va našu crekvu. To je lepa čast za decu, za njihove roditelje i za celo mesto, a častno je to i za vrednega učitelja, ki se skrbi, da ta deca tako lepo pjevaju. I deca od talijanske škole bi jako rada pjevala va crekve, i već su se neka od njih i pridružila našoj dečici, ma ča ćete, kada ne slažu glasi onako lepo skupa, kako bi morali. A ne slažu ti glasi za to skupa, zač talijansku decu ni dō ki vadit, pak nebogi ne znaju ni usta odpret. A pur bi bilo lepo i dobro, a i Bogu bi drago bilo, kada bi i ta dečica pjevala gore na kore. Nego prvo bi se morali naučit pjevat, a to bi mogli samo onputa, da ih meštar va tem poduč. Za to mislimo, da bi najbolje bilo, kada bi se roditelji one dece, ka bi rado pjevala va crekve, javili meštru g. Rajčiću i njega zamolili, da im on decu nauči pjevat va crekve. Mi, ki znamo, kako se naš vredni učitelj rado tim bavi, sigurni smo, da bi njim

želja ispunil i da bi im naučil decu lepo pjevat va starinskoj našoj opatijskoj crekve. To bi bilo na čast Bogu, a bilo bi lepo i dobro za decu i za roditelje, a i za ovo naše lepo mesto — Opatiju.

Božićne drvce. Lepa je bila na zadnji dan leta prva sala od „Zore“, lepo je bilo videt ono drvce onako razsvetljeno, a bilo je lepo videt i onoliko sveta onde zbranega, ma najlepše bilo je gledat onu dečicu, ka je bila gore na pozornice. Ma ča ni ono bilo pravo čudo! Kako je to sve hodilo lepo i gladko! Ki bi rekao, da će ona deca, onako mala, onako lepo znat predstavljat. Ste videli onega malega Deša, kakov kralj je ono bil! A mali Jarašek ki savjetnik! A mali Marko Rumač, ki starac, an? A on mali Augustin? Ste ga videli malo, kakov kraljević vam je ono bil! Kako mu je to hodilo brate, kako da je svaki dan va tem.

A ča čemo reč od male Olge Stipančeve, od male Ljubice Pavlove i od male Bradnjakove? Ča ne bi bil čovek rekao, da ona mala kraljica zaspravlje plače nad svojom malom Ružankom? Čovek bi ju bil bušnul od mila! A Ružanka, mala Ljubica Pavlova? Ki ju ne bi bil pojl od milina, kada je ono rekla prelji: Daj da i ja malo vrtim. A jako draga bila je i Vila, mala Berta, a kamo ćete bolje i lepše prelje, nego je to bila mala Puž Marija. Svi su ti predstavljali igricu: Ružanka. Ma s tem ni bilo sve svršeno. Još su bile dve deklamacije, a deklamovali su: Podmenikova Zora i mali Ivan Jurković. Oba su lepo obavili svoju, a mali Ivo je preko tega pokazal, kakovega kuraja ima. Alaj, ki soldatina će ono bit jedanput.

Nego ča nas je najviše zčudilo, to je bil izgovor one dečice. Kako su lepo i čisto izgovarali svaku besedu, a videlo im se je i to, da razumeju ono ča govore, altroke deca pul koludric, ke govore i zavijaju jušto kako i kakov organet.

Upravo prelepe je govoril gospodin kapelan, baš va srce s nas taknule one njegove zlate besedi! Neka ga Bog pozivi! Z jednum besedum, to je bila zabava, kako se je v Opatije malo videlo.

A ča čemo reč od onega, ki nam je sve to pripravil? Mi ne čemo mu niš drugo reč, nego neka gre i nadalje s tem svojem putem, to je put najljepši, najčastniji, kega more jedan učitelj sebe zibrat. To mu nete nikada pozabiti ni ona deca, ku je onako lepo naučil, a ni njihovi roditelji! Onega večera te se oni za vavek spamečevat, kako se još i danas spamečuju drugi, već odrasli, kako su i oni jedanput prikazovali „Ružanku“. Živio gosp. Rajčić! Samo napred tako!

I dari su bili lepi. Ni jedno dete ni šlo one večeri doma, a da ni ča sa sobom neslo.

To se razume da ta slava ni nekem mačićem mogla bit po volje, ma mi njim ne moremo pomoć.

Mandrač na Voloskem. Već nekoliko let pogaja se občina voloska z governom, da se zamuni voloski mandrač, ki ni drugo nego jena vela smrjiva gomila. Obćina je već od više let pripravila i potrebiti materijal da se zamuni, ma pomorska oblast neće da to pusti, zač da se mora najprvo storit drugi mandrač, a pokle da se starega zamuni, To je dobro i pametno, ma pomorska oblast je dužna da sama stori ta novi mandrač i da starega zamuni, zač se on smrdež, ki prihaja od starega mandrača, nemore već ni trpet. Kada ljudi i gospoda prođu mimo mandrača, moraju zataknut nos od silnega smrdeža, a to gre od leta na leto sve na huje. Zato mi preporučujemo našoj obćine, da nečeka dokle goveran stori novi mandrač, zač pul naš guveran navadno počme neč delat komad onput, kada pride kuga ale kolera, nego neka va starem mandraču stori novi kanal, va kega će bit speljani svi drugi kanali, ki prihajaju va mandrač, a ta novi kanal neka spjelje va on kanal, skroze kega teče spod Labinjana živa voda. Tako će se odstranit od porta on grdi i nezdravi smrdež, a gospoda i urešiti, ki priđu po doljem pute na Volosko do porta, nete već reč: „Pfuitaifel, ka porkarija je to!“

Godišnja skupština čitaonice „Zore“ u Opatiji. U nedeljnu dne 30. pr. mj. obdržavala se je u „Zori“ redovita godišnja skupština, na kojoj se je zaključilo puno lepeh

stvari. Izabrao se i novi odbor. Predsjednik je g. Ivan Fiamin, tajnik g. Julij Miran, a blagajnik g. August Rajčić. Novomu odboru želimo u ime naše narodne stvari najbolji uspjeh.

Razgovor od dveh otrok na Voloskem. Pul „Standara“ na Voloskem su se neki dan našla dva otroka, jedan morčić i drugi biondo, i ja ki sam bil malo podalje od njih, čul sam ovi njihov razgovor:

Morčić: Čo, si ga videl?
Biondo: A kega?
Morčić: A Pogana.
Biondo: Ča onega šperlentu. Videl sam ga.

Morčić: Pak ča ti se parā?
Biondo: A ča čes da mi se para: Mizerija! Niofero je veći i krepji od njega. Orko, anora ghe fa od zada salo viset.
Morčić: A kako čemo ga zvāt?
Biondo: A kako drugačeje, ako ne lovranski Poperdilo.

Morčić: Bravo, bravo — jušto tako: lovranski Poperdilo. A kantat čemo mu oyako:
Pogan je z Lovrana prišal
z Lovrana prišal
z Lovrana prišal.

Da bi ovde palentu zmešal
palentu zmešal
palentu zmešal.

Biondo:
Joj, joj, joj, trudit se nemoj,
Obrnut me nećeš moći, Poprdilo moj!

Morčić: I ja dem da neće, zač bi njemu svi oni muzoli ki ima na obraze sigurno prvo popašali, nego bi jednega od nas obrnul. Pak da bi ki — ma onakova šperlenta. Ter koliko je stajeri od nas? Nanke pet let. Još bi se mogal s nami na špekule igrat. Pak da bi i bil star kako nono, mi bimo isto ostali vavek ono ča smo bili, i vavek bimo pjevali:

Nije Istra taljanska,
Već je zemlja hrvatska.

Na to su šla deca ča, a ja se nisam mogal puno vremena donaćudit — kakove fanske dečice ima na Voloskem. To su deca, to, ka neće nikako da budu Kalabrezi. Oni te, da ostanu ono, ča su njim bili i njihovi stajeri — oni te, da jedanput postanu ljudi, a ne pol tića pol miša, kakov je on Fernjokulić od Pogana. Živila naša dečica!

Taljanska petljarija. Kazinaši na Voloskem hteli su na Silvestrovo učinit nekakovu večeru s tancem. Šli su nebogi pobirat podpise okole za tu večeru pak znate koliko su ih našli? 8 (slovom: osam). Se zna, da sameh osam njih nisu mogli storit velu skupnu večeru ni tanac, pak su lepo ostali svaki doma. Nekemu da je to bilo jako žal, zač da je bil parical nekakov kapot z velemi, velemi žepi za spravit kakovu butilju va žep, pak mu je i to skrokalo. Siromah!

I naši barkarioli plaćaju patentu. I kakovu. Pak? Je njim morda ča bolje? Skrbi se morda ki za njih? Mo da — za pastorki se maćeli više skrbe, nego ljudi od governa za naše barkariole. Mi smo neki dan spomenuli va našem „Narodnem Liste“ va kakovem stanju pušća governu oni nearećni portić, a danas moramo da zdignemo još jednu novu tužbu. I pitamo: Kako se more pustit va jednoj Opatije va jednom „Kurorte“, da čela ona štrika od Opatije do punti Kolovi nima nanke jednega skalina, s kega bi se mogal jedne gospodin ale jedna gospa ukrat va barku. A velika je to škoda za naše barkariole! Koliko bi se gospodi rado ukrcale ale zikercale tamo na Lućice ale pak spod Letrika da bi bilo onde malo posaližano? Ma ča će, kamo će ovako svet na oni grebeni! Pak kako da bi to guštalo, ki zna koliko da se malo poravnaju one dve tri groti. Naš „Narodni List“ ne će mirovat, dok se god ne čime te tako potrebite stvari. Mi čemo još i po drugem pute zamolit napisal da je za beći vredan storit čelo za ko se gre va peržun. Lepa hvala i slava ku Vam predika takov čovek. Po cellem širokem svete, kada ni još poštenje posvema propalo, bi se ljudi gramofali takove slavi. Pak za pravo ta slava ni niš drugo, nego najveća sramot, ku more pošten čovek doživet. I va istinu! Ča je višo aramotno nego ča ste storili vi, ki ste zato

Mačja koledva.

Tri kralji jahahu
S rukavačke strane,
Tri dari nošahu,
Tri mačke krepane.

Pod njimi su konji,
Debele kobile,
Ni zoba ne zoblju,
Nit bi vodu pile.

Najprvi j' Krsto kralj,
Gospodskoe kolina,
Ki željaše vidit
Deli Konstantina.

Za njim je Žukvarid
Maloga kolina,
Ki željaše vidit
Pršuta i vina.

Najzadnji j' Gijvak kralj,
Čovek od karatela,
Ki željaše vidit
Ča Grizilo dela.

I tako pojdoše
Dole na Volosko,
Da bi njim platili
To mito gospodsko.

„Od Rože Jovanin
Povej nam za isto,
Kade je Pušina
To taljansko jisto?“

Mi čemo sad k njemu
Poć se pokloniti,
Par tisuća prijet,
Pak u Kastav iti“.

Nino odgovori:
„Ne znam za Pušića,
Nit znam za Stoglava,
Za tog taljanskog tića.“

Ako ga najdete
Nazad se vratite,
I meni Ninotu
Glasi donesite.

Ja ču mu se poći
Častno pokloniti,
Dobro se najisti,
Još bolje napiti“.

Jutro dan pojdoše
Da Nino ne znaše,
Pušinu najdoše,
Bog im pomoć daše.

Kad Pušina vidi,
Da su blizu kralji,
Krvato probednogo,
Va žep beći stavi.

Oni mu rekoše:
„Kade su petaće,
Ke je Taljan poslal,
I one stotaće?“

„Pripravan Vam je dar
Kabl i korita,
Da se našerete
Jedanput do sita!“

I tu njim pobroji
Soldi i petaće,
Da bi prevarili
Još gdje koje maće.

Proklet izdajica
I grobni mu znamen,
Od Otca i Sina
Duha svetog Amen!

Svega po malo.

Slava Mošćenčanom i Ruhavčanom. Tako piše sa svojoj „krivoj sloge“ od 15 p. m. talijanski plaćenik, čovek, za kega je cesarsko kraljevski kunšiljer od governa Alojzij Fabian napisal i podpisal da je za beći vredan storit čelo za ko se gre va peržun. Lepa hvala i slava ku Vam predika takov čovek. Po cellem širokem svete, kada ni još poštenje posvema propalo, bi se ljudi gramofali takove slavi. Pak za pravo ta slava ni niš drugo, nego najveća sramot, ku more pošten čovek doživet. I va istinu! Ča je višo aramotno nego ča ste storili vi, ki ste zato

zatajili svoj zajik, zatajili svoju mater, i hitili pod noge svoj rod i pokolenje, samo da jedan propali čovek i njegovi najdaši dobiju od neprijatelji celega slovinkega roda v Istre, od Talijani, ča veća plaću. Ali ne pozabite to, da čete morat beći ki Antikrist od Talijani u vreme izbora priji mlje, težko i krvavo plaćat va franjke. Videt čete k letu, kako to vam plaćila narast. To će bit to, altroke pod Hrvatsku. I pravo će vam bit, kad ste zalupani, bedasti i zapućeni da ovakemu razbojniku, prevarantu, niščetu, brez kući i kničšta više verujete nego Vasem pravem prijateljem ki gledaju za dušum i s telom za Vašu korist. Huje vam bud!

Sjajna vitorija va Liburnija. Ča je to ta vitorija? pital je župan za Gorinje Rukavca, Krstičev fiducijar za petu kuriju, je ta vitorija neč muško ale žensko, je to ča za pit al za jist? Vitorija, Vitorija. A viš, to je seguro žena od moja kumpanja va petoj kurije Viktora Ferlan Mišatića iz Puhari! Vidi viđi malo... Rogi... ti je to Mišatićeva žena rekai mu je Lovrina, Vitorija znamenjuje da smo mi mački dobili. Razumeš sada? A vraga! viš malo, a kako ćeš Frane da ti ja tu tursku besedu razumem? A Lovrina njemu: Ni to tarska beseda, trubilo, ne, to je beseda istarsko-istarska a ne hrvatsko-istarska, ni turska. A on drugi: Po-boštrića pravo govori Frane zač da je hrvatska bim ju je razumel, ma tako ne razumem ni bili. Talijanski plaćenik pod imenom „vitorije“ piše da su Rukavčani Vepričani, Lovranci i Moščenicani spasili ime Istre, zač da kada bi bili njihli glasi odpli da bi bil zibran za deputata od pete kurije Hrvat Laginja. O sramota ljudska, čovek ki za plaću pljuva na svoj rod i svoj zajik ima obrazu govorit i pisat proti jenemu Laginje kega sami Talijani štimaju kako i najvrednejega čoveka va celoj Istre. Znaj Arbanase, da božja pravda gre pomalo, ma ne fali nikada! Ako je na puk va Liburnije sada prestrašen prevaren, zaslepijen glasoval za Talijani mi te Arbanase, koji svoj rod tako grlo pod nogu litaš sigurnje, da će se narode opametit da će odpret oči al onputa neće ti bit vremena da činiš pokoru nego čete puk sam sudit i odsudit.

Moderni farižejci. U vreme kada je još naš Spasitelj svoju nebesku nauku židovom predikal, bilo je mej židovi nekoliko pokvarenih, nepoštenih, licumernih ljudi, ki se držali, da su najpobožnej i najpošteniji a kad tamo, bili su pravi vuki razderavci, ki bi bili najraje našega Spasitelja umištili kako su najzada i storili. Te ljude zvali su onputa farižejci. Takovih farižejci imamo i danas na svetu dosta, ma ja mislim da va ovom kapitanate je jedan od njihovih najvećih majstori. Ta vam čovek kad ga oni nečuju proklinje popi, fratri, biskupi, pape i sve ča je na svetu pravde i pošteno, a pred pukom, samo da ga zaslepi i zavara, neprestano zimlje va svoja poganska usta ime Božje i blažene device Marije svetu mater Crekav i druge svete stvari, ma, ča ni to farižejstvo, recite malo? Čovek ki više hojeva va peržun nego va crekav, ki proklinje sve pope, fratre, biskupe i pape ki puk vara i slepi i čini da se mej sobom svaja, ki bi tel da je celi svet jedan pakal, takov čovek bi tel okolo govorit u ime Spasitelja. Maršča sotonu i Antikriste!

Pošten čovek. Kad su bili va Kastve izbora za petu kuriju prišal je Slocarić k-g. Frann Ferlan Garić iz Rubeski i daval mu je sto fitorini, neka gre delit buletini za talijanske fiducijare. Ako predobiju Talijani — da će mu dat još dvesto. Gospodin Ferlan, ki je dosada s Krstičem držal odgovorit je Slocariću: „Ja neću talijanskih beći ni neću poć ljudi za vas lovit. Ja ne grem nikamo!“ Slocarić je šal oparen ča. Vidite to je jedan pošten čovek ki neće da za beći, kako Juda, izda svoj rod. Dakle Slocarić deli okolo beći kako blato. Pitamo mi od kuda to? Do sada smo znali i dokazali da njim ti beći šilju Talijani samo da va ovom kapitanate kupuju toware za Talijana a da naš puk emučju. Sada pak znamo jedno više, najme da su svi mački od Talijana kupljeni. Sram ih bilo kad se puste kupit i prodavat kako

blago. Altroke da će ih neki prodat pod Hrvatsku.

Vredna ženska. Jedna pošena Istranka iz Kućel (imena njoj ne čemo spomenut) ni pustila pul zadnjih balotacijoni svojega muža da gre k Mihotiden balotat s mački. Rekla mu je: „ako ćeš poć hodi s ljudi, a ne s mački, ako nećeš poć s ljudi a ti ostani doma. ćeš lepšu figura storit. Ako pak sa svem tem greš s mački ja ču poć od kuda sama priša“. Ovde se more reć da je ženska bila pametneja od muža i neka njoj bude na čast; ona ština svoj rod i zajik više nego svi oni divi mački ki sa za žmjuju vina Talijanu prodavaju i svoj zajik pod nose hitaju. Svaka čast takovoj ženskoj! Bog daj se i druge va nju ogledale.

Ča delaju talijanski deputati va Beče! Muštardu delaju talijanski deputati va Beče, delat muštardu, to će reć koliko i niš. Ma da ih vidite! To vam se obuču va frak, pak van stave postoli od laka, onputa rukavice, pak se namažu i nalizu, i onako nacirani gredu u parlament, i misle, da će se svi deputati ki su gore šudit, kada ih vide. Neki drugi su deputati zabavljani s drugaćijem poslom pak za Talijane nijedan ni ne mari. A najsmješnije je pak to da se va parlamentu samo nemški govori, a nijedan talijanski deputat ne zna nemški ni kruha pitati. Dogodi se kadgod, da ki drugi deputat kakovu smešnu reć, tako da se onputa svi počnu smet. Talijanski se deputati onputa obraću jedan k drugomu i sve se pitaju: — „Čo kossa el ga dito — mi no go capi un ostriga! — Nanka mi!“ I dok se četiri stotine deputati smeju za puknut, dotle oni brzini stoje, kako da su od drva. Nego najzada se počnu i oni smet a da ni: sami ne znaju zač. A još je lepše, kada bi talijanski deputati oteli da ča sprogovore na parlamente. Kako će, kada nemški ne znaju! Vidite kako se inžinjaju. Gredu jednemu od onih Furlani, ki po kumtrade prodavaju pečeni maruni, pak ga zamole, neka njim stavi s talijanskoga na nemški oio ča bi oteli reć. Morete si pomislit, kako more to bit škomponjeno. Pak ni to ne znaju reć na pamet, i to njim mora on furlan, ki marun prodava napisat na kus karti, pak to onputa oni čitaju. A kako čitaju majčice moja mila! Ni čitat ne znaju, a ni izgovarat! Na priku, ča bi jedan naš deputat rekai: „Hohes Haus!“ to talijanski deputat zreče: „Oes Ans“, ale pak „Kokes Kaus“. Mesto „ich habe“ on reć „ik abe“ i tako napried, i tako napried. Inšoma talijanski deputati ne gredu va Beč za drugo, nego da čine smet celi austrijski parlament. I takove deputate biraju neki naši ljudi u Beč!

To su perčavci. Ki je bil na dan izbora za petu kuriju u Ičić mogai je videt kako svi Leprinčani ki su glasovali za Talijana verjinju u usteh masti i mogai je čut kako zgora Ičić već okole devet ur u jutro pijani ljudi kantaju. Povedali su nam naši već on dan da imaju svi od talijanskoga partida kod Bošketa frajkartu za jist i pit kolikogod će ki. Mi nišmo hteli verovat zaš nam se je činilo nemoguće da bi ljudi kršćeni mogli za žerilo i piće svoj narodnost, svoj zajik zatajiti i pod noge hitit. Nego sada doznajemo da su Leprinčani talijanskoga partida na dan izbora za petu i četrtu kuriju požerali i popili al Boschetto sedam sto krun robi, ča je sve platil D.r Costantini ki je bil kaser od Talijanskoga partida i izbornoga odbora. Ako Bog da će benj Leprinčanom preset ča su na 5 i 6 decembra a mika požerali i popili, kada njim budu prišli s Parenca adicionali. Ki se kako tovar prodava ne zasluži drugo nego da se ga kako tovara mlati! I pravo njim bud!

Lamberger, Štampihar, Berdaus, Martin Krpan i — Pegan. To su bili veli Kranjci, ljudi kreplji i jaki, kako i naš Kraljević Marko. Martin Krpan dignal je s jednim rukum jedan voz s kobilum, kočijaša i sol, ke je bil voz krcat. To je bil fant — bi rekli Kranjci. Štampihar je bil drugi junak, ki je s kosericum prerezal trbuhi trim nemškim soldatom, ki su bili železum fudrani. Berdaus je pak bil tako jak, da kad bi na ceste srel kega čoveka, ki mu se ne bi otel ugnut,

dosta mu je bilo pogledat ga i ta čovek bi već bil pod zidom va kanale. Lamberger bi pak za ručaju dva vola pojil, a zuba bi čitil s pralcom. A Pegan? Oni četiri, o kem sam vam govoril, nisu ni sena njemu. A bil je to va istinu strašen goliatina. On je jil žiru decu, i kada bi kega malega Kranjčica pojil, vajti bi za tem prišal vanka jedan mali Taljan. I na Volosko je od mala prišal jedan Pegan. Ma ta je malo slabiji od svojega patriota Kranjca — nego vej si ga vrag — da ne budu i njemu naša voloska deca storila apetit. Nego ja mislim da bi mu takova hrana preslala!

Zubi tete Jambrožije se kidaju! A znate na kem se kidaju zubi tete Jambrožije? Na kem drugom ako ne na našem Kundiču! Ma zubi tete Jambrožije su falši, pak se lahko kidaju i već se more naprvo reć, da te se svi pokidat prvo, nego našemu Kundiču s poštenega njegovoga obraza pade ni najmanja dlačica. Toliko za danas — Slocarić i kumpanja te ih čut do mala i drugaćejeh.

Eviva Italija napisali su po klnah na pute do Karolovega paviljona neki tići. ki bi radi, da k nam Italija pride. Va Lovrane, i va graditeh odkuda su Bartoli i Bennati, više puta se čaju i čitaju ove besedi, al da će to i k nam prit, ne bi bil čovek nikad rekai. Altroke, da čemo ih mi prodat pod Hrvatsku!

Kako je po svete?

Puli nas va Austrije svet je zabavljen s izbora, pak se za niš drugo ne skrbi. To vam je sve kako va jednom kotle, to vre, to puca, to škriplje, da se Bog smiluje čemo vidit ča će ste palenti vanka prit.

Va Italije je još huje. Tamo pak ima goveran silnega posla s tati irazbojniko od sekretrege družtva, ko se zove kamora. Očuvaj nas Bog takovih ljudi, kakovi su ti Taljani od kamore.

Inglozom se grda piše va Afrike. Ne prodje dan, a da se ne čuje, da su ih Buri kade tade potukli. Kada su Buri počeli vojsku, govorili su, da se oni jedino va Boga ufaju, da će njim on pomoć. I u istinu, moramo verovat, da ih samo Bog pomože, zač kako bi se drugaćeje mogli branit jedan onako malen narodić od nekoliko tisud duš, proti najbogatijemu i najsilnijemu kraljevstvu od celoga sveta. A Bog je zato s njimi zač je njihova stvar pravedna.

Va Kine gredu stvari opeta slabo za Europejce. Mi ne razumemo kega posla imaju naši tamo i ako je baš tolika potreba, in se tamo naša krv proleva.

Poziv na predplatu.

Pozivamo ovim sve one domorođce, ki nisu još poslali predplatu za „Narodni list“, da to ča prej učine, da moremo uredit ve naše račune. Džnost je svakoga pravega domorođca, da „Narodni list“ podpomore predplatom.

Za to još jedanput prosimo sve domorođce i prijatelje našega puka, da nam koliko prej pošalju predplatu za „Narodni list“ bilo za celo leto, ale za pol, ale pak za kvarat.

Predplata za celo leto iznaša 8 kruna za kmeta 4 „ za pol leta 4 „ za kmeta 2 „

Predplata neka se pošalje na urednika.

Uredništvo.

Odrpta korespondenca od barbi Tončića.

Sior Kramuš Vi me pitate, da ča čete storit z onimi slovi, ki su stali gore na pokojnem kazine. Ča čete, da vam rečem, igrajte se s njimi, kako deca — ter nimate drugoga dela, pokle ste ono taneko aftali. Ja ču vam ovde pokazat kako bite se mogli s njimi igrat. Prva beseda je bila Casino — znamate ča ono „C“ — pak pogledajte ča će vam ostat. A isto će vam se dogodit ako storite jednu malu meškolancu od besedi „Lese“. Znamite ono prvo slovo „L“, pak ga stavite na kraj, i dobit čete nemšku tradiciju! Servo suo.

Milekopijam na Voloskom Ma j' teple va Vašoj peknicke. Koliki su se već puli nje tepilili! Bite i manse pustili, da se pridem malo stopilit! Ter ča j' Krstić boji od mege! A propošt! Neki dan ste vapile na naše ljude, ča su prodanci. Ja zač ne bi te i vi ča to prodale, aj Bog da bi ki otel kupit. Ivanof.

Kobula va Lovrane. Blaže vam, ki ste sada avancal za inžinjera. A lepo je i za Vašega kumpanja Kukumu, da je i on od prostega meštra postal pravi inžinjer. Dunke za sada ste zmerili samo cestu do Dragi, a lepo bi bilo da disenjate i onu ka peje va Kapelicu. Vi govorite, da svaki pravi inžinjer mora imat sobum i jednu trumbeticu za trubit, pak ne znate, kade bi te ju dobavil. Ter vam ni trebe trumbeticu — dosia je da rečete Kukumu, on će vam benj dobavit jedan ale dva roga — ter on zna kade rastu. Dobra sreća!

Nadalica va Moščenicah. U, da bi te znala, kako mane pijača gledat ženske kada na metle jašu! Ča bim ja platil, da bim mogai bit „striga“!

Fragle Smetić va Moščenicah. Vorrei baciar i tuoi occhi sereni, je labbra tue....

Fragle Stufica va Moščenicah. Das ist die Liebe, so ganz allein! — to će reć, da ni ti ga do prave ljubavi, kada je čovek na same....

Sior Sikić detto Jakomo. Je već finila ona muzika doma — diavolo! La faja la si ga fato grande — ne budij njoj čal

Telegrafi „Narodnega lista“.

Poroč 2. jenara. Semo je prišlo pol bataljuna soldati, da čuvaju hrvatske fiducijare od napadaja talijanskih fakina.

Trat 3. jenara. Ovde je strašna borba. Taljani delaju sve moguće, da bi predobili. Slovenci se jako lepo drže.

Zadar 3. jenara. Govori se, da Dalmatinci misle svakako poslat doktora Laginju va Beč, to se zna, ako ne bi v Istre bil zibran.

Kopar 3. jenara. Naši fiducijari su danas u jutro prišli pred grad. Talijanski fakini su ih dočekali sa svakojakimi pogrdami. Celo vreme su na njih pljuvali i govorili njim: porki sčavi! I pevali su: In Istria non si parla che italian. (Pak da nisu tovari oni naši ljudi, ki s takovimi neprijatelj drže).

Banjaluka (Bosna) 2. jenara. Trgovci drvlja, gospodari šuma i tako napred pitaju imena svih onih Rukavčan i Brežan, ki su balotai za Bennata. Takovim izdajicam oni nete nikada više dat dela. (Bravi — tako valja učit one trubile!)

Loranzo Marquez 3. jenara. S Buri se je složilo već do sada deset tisud Olandezi, pak te svi skupa uđrit na Inglezia.

Poroč 3. jenara. Dobilo je vino — Bennati izabran.

Ki nam je ča poslal.

Uprava „Narodnega lista“ primila je u ime predplata: Za celo leto od g-g. Viktora Tomičića u Voloskom 20 kruna; Augusta Halanska, Opatija 10 kruna; Ivana Kukac, Ivana Marušić, Pavla Širola, Pehlin, i Bralnoga družtva u Podgrađu po 8 kruna; za pol leta od g-g. Kazimira Jelnićića, načelnika u Kastvu, za dve predplate 10 kruna; Toma Kumčić Berseč, Ermina Jelnićić, Prof. Vjekoslava Spinčić, Andrije Blečić, Volosko, Artura Gervais, Marije Turk, Opatija, veleč. Frana Ryšlavy, Mune, po 4 kruna; Ivana Tomašić, pom. kapetana, Opatija, 5 kruna; Andrije Adrečić, Veprić, kbr. 89, Anta-Ryšlavy, Kastelir, veleč. Bartula Vitezić, Lindar, Ivana Dubravić, Jordani, kbr. 69, Antona Bonetta, Kozliak, Kršan, Andrije Jelović, župana Bručića, Josipa Zari, Opatija, po 2 kruna; napokon darovao je g. Frane Ferranda, Matulji, 3 kruna. — Ugledali u njih i drugi naši domorođci!

Ki je to zgublil? Na zadnji dan leta našla se je va „Zore“ jedna mala zlatna stvarčica. Ki ju je zgublil neka se javi puli našega urednika.